

Izhaja vsak četrtek,
Velja s poštnino vred in
v Mariboru s pošiljanjem
na dom
na celo leto . 3 fl.
" pol leta . 1 fl. 50 k.
" 1/4 . — fl. 80 k.
Brez pošiljanja na dom
za celo leto . 2 fl. 50 k.
" pol leta . 1 fl. 30 k.
" 1/4 . — fl. 70 k.
Posamezni listi se dobijo
pri knjigarju Novaku na
velikem trgu za 5 k.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

Podučiven list za slovensko ljudstvo.

Naročnino sprejema vred
ništvo v Mariboru.

Rokopisi se ne vračajo,
neplačani listi ne
prijemajo.

Oznanila se prijemajo in
plača se za navadno vrstico
če se oznanilo natisne en-
krat, 10 kr., če dvakrat,
15 kr., če trikrat 20 kr.,
in vsakokrat za kolek 30 k.

„Poduk v gospodarstvu bogati deželo.“

Štv. 20.

V Mariboru 19. maja 1870.

Tečaj IV.

Slovinci pazite!

Tri leta so sedeli na Dunaju Nemci s Slavjani v državem zboru, pa kako? Ošabni Nemci so praznovali vsak dan svoj god, drugim je bilo kot strežajem le za polno mizo skrbeti. Zategadel so Slovenci, Poljaki — Čehov ni bilo tamo — in še neki drugi Slovani državnemu zboru hrbet pokazali in se domu podali. Tako je nemška vlada padla in novo ministerstvo bo državni zbor in deželne zbore razpustilo. Bliža se tedaj važen čas nove volitve. Mi bomo le Slovence volili. Mi Slovenci ne bomo tako abotni, da bi Nemškutarje volili in tako Nemcem v prid delali. Mi smo vero in narodnost od naših očakov prejeli in hočemo jo hraniti in svojim vnukom zapustiti. Nemški liberaluhi, nemškutarji, kateri v kancelijah, mestih in trgih tičijo in čepijo, nam hočejo obe vzeti. Zategadel psvojajo slovenske narodne duhovne, da bi kmet brez voditelja bil, bi ga lože prevarili in mu narodnost vzeli. Nočemo se od naših duhovnov ločiti in tirjamo od naših zastopnikov, da našo vero in narodnost branijo. Ker kmet svojih mož ne pozna, bodo narodnjaki ustanovili v Mariboru glavni volilni odbor in v vsakem volilnem okraju volilni odsek. Ti odbori bodo one može izvedeli in priporočili, ktere naj volite. Enojna in glavna vodba in voditelji morajo biti, ktere morate poslušati, sicer cela armada razpade. Tako povsod pred volitvami delajo. V Mariboru izhajata dva časopisa, „Slov. Narod“ in „Slov. Gospodar.“ V teh bote v kratkem več o tem brali. V vsaki fari se ti listi najdejo. Vse, kateri te liste imajo, prosimo, naj jih drugim brati dajo — posebno v krčme.

Opominjamo in prosimo vse vrle narodnjake, naj se krepko na uoge postavijo, ker gre za našo milo domovino. Nočemo in ne bomo se nikdar več umeknoli tujcem in nemškutarjem, temuč s vsemi močmi delali do tega, da zmagajo Slovenci! Pozor tedaj vrli slovenski narodnjaki, in delajte že zdaj do tega, da bode zmaga Slovincem gotova!

Tominski tabor.

Pri prvem letošnjem slovenskem taboru 1. maja v Tominu so govorili o prav važnih točkah ti-le gospodje: Dr. Lavrič je s primernim govorom naznanil začetek tabora, v katerem je povdarjal važnost sedajnih časov, in kako da je treba Slovincem svoj glas povzdignoti in tirjati vse pravice, ki jim grejo. Če hoče sedajno ministerstvo mir napraviti med narodi, da je potrebno, da se vsem narodom njihove pravice za trdno zagotovijo. Na koncu govora reče, naj si taboriti izvolijo predsednika taborovega. Vsi taboriti so potem soglasno izvolili g. dr. Lavriča za predsednika, ki se je prav srčno zahvalil za izkazano čast in dal prvo besedo g. R. Mianij-u. Mladi zagovornik Slovenije je Tominsk domačinec in zdaj c. k. avškultant pri okrožni sodnji v Gorici. Govoril je prav navdušeno, čeravno prvokrat na javnem odru, in prav temeljito razvijal potrebo in koristi zedinjenja vseh Slovencev, in h koncu vsem slovenskim poslancem prav gorko do srca govoril, da se mora pred vsem drugim in pri vsaki priložnosti zahtevati zedinjenje vseh Slovencev, kajti brez tega ni življenja in narodnega razvoja in tudi ni obstanka za Slovence. Rezolucija „zjedinjenje vseh Slovencev“ se je potem enoglasno in z velikim navdušenjem sprejela.

Drugo točko, „naj se Predilska železnica do Trsta brez odloga izpelje“, je prav tehtno zagovarjal g. deželni poslanec dr. Žigon. Železnico predilsko so taboriti enoglasno zahtevali. Oče Doljak, vrli Solkanski župan je prav ostro grajal slabo državno gospodarstvo v Avstriji, posebno se je hudoval nad nekterimi premastnimi plačami, ktere dobivajo avstrijski poslanci na zvnajnih dvorih, nad neprimernimi pokojninami ki se dajajo ministrom že po 2letnem službovanju, potem generalom in drugim vojaškim poveljnikom in višim uradnikom. Grajal je, da vojaščina požre preveč denarja, ker si vsak nov minister kako drugo novo obleko in vojaško pripravo zmisli, in ker je sploh v mirnih časih preveč vojakov na nogah, kar ne stane samo dosti, temoč tudi kmetijstvu in obrtnstvu se utegnejo najboljše moči in potem takem posestnika in obrtnika na dve strani tlačiti, da si ne more pri neprimerno visokih davkih in pri pomanjkanju delavnih moči nikakor pomagati. Dalje razlaga, kako se vsled novih liberalnih postav državnim oblastnjam opravila čedalje bolj manjšajo in županstvom, deželnim odborom, šolskim svetovalstvom in okrajnim odborom nalagajo, da pa so pri vsem tem še vse cesarske oblastnije ostale, ki toliko stroškov prizadevajo kakor poprej, novo ustanovljene oblastnije še jih celo vekšajo in zraven državnih še druge davke nakladajo. Poprej je imel samo presv. cesar pravico davke nakladati, zdaj jo deli z ljudstvom, ki to nalogo po svojih poslancih opravlja, Zato je neobhodno potrebno, da pazimo pri volitvah, kake može si izvolimo, namreč zmožne, rodoljubne in značajne može, katerim je duševni in materijelni blagor ljudstva v resnici na srečo. Konečno priporočila zločnost in edinost pri volitvah. Potem se je enoglasno sprejela rezolucija: „Naj se državno gospodarstvo tako uredi, da se bodo javni davki, kolikor je mogoče, zniževali ali saj ne od leta do leta povečavali.“

Za Doljakom je govoril dr. Tonkli in v izvrstnem govoru priporočal širazredno meščansko šolo v Tominu. Rekel je: Mi Slovenci imamo sicer izvrstne duhovne, pravoznance, inžinirje, imamo prav marljive in delavne kmete in za izboljšanje kmetijstva kmetijsko šolo v Gorici, ktera bode veliko koristila, ako se bodejo v njo pošiljali sini za kmetijstvo namenjeni. Kar pa se tiče mestjanskega stanu, kateri bi imel bivati v trgovih in mestih, tega pogrešamo skorej popolnoma, ker tudi v naših trgih stanujejo večeidel le kmetovalci. To prihaja od tod, ker je domače rokodelstvo in trgovstvo še na najnižji stopnji in ker še obrtnijstvo skorej popolnoma spi. Poglavitni vzrok temu pa je pomanjkanje obrtnijskih šol. Zboljšati in pomnožiti domače rokodelstvo in obrtnijstvo in trgovstvo pa imajo nalogo meščanske šole. Navedal je govornik potem, kaj se vse koristnega uči v meščanskih šolah, in reče, kdor tako šolo dobro izvrši, je pripraven za rokodelstvo, kupčijstvo in obrtnijstvo sploh. Pravi dalje, kako je potrebno da se v meščanski šoli tudi učijo tuji jeziki, n. pr. nemški, laški itd., ktere bi posebno vsak obrtnik znati moral. Meščanska šola nam bode tedaj zboljšala domače rokodelstvo, nam bode pomnožila domačo trgovino in k temu pripomogla, da se oživi tudi obrtnijstvo. Ako pa to dosežemo, ne bode treba toliko tuje robe kupovati in dopeljevati, temoč mogoče še bo domače pridelke iznašati in izvažati in s tem pride denar v deželo, in denar stori in množi blagostanje. O tem istem predmetu je govoril tudi prav izvrstno in popularno g. Rutar, župnik iz Volč. Ljudstvo

je oba govornika prav z veseljem poslušalo in z mnogimi „živeli!“ večkrat pozdravilo in k slednjemu rezolucijo soglasno sprejelo.

O §. 19 je govoril dež. uradnik E. Klavžar in sicer prav temeljito in dobro premišljeno. Tudi to točko je ljudstvo soglasno sprejelo. Dr. Lavrič se je zahvalil taboritom za redno, moško obnašanje in je opominjal Slovence k zločnosti, delovanju in napredovanju in sklenol ta lep tabor: Bog živi Slovenijo! Bog živi in obrani našega vojvoda in cesarja! Gromoviti „Živeli“ in „Slava“ je donela po celem taborišču in proti snežni glavi mogočnega Krna, kateri se je ravno v večernem solncu lepo svetilo.

Gospodarske stvari.

Umni sadjorejec.

Cepivni vosek.

Cepivni vosek se dober kup pri medarju ali lectarju kupi, ali pa še boljši je, si ga doma narediti, tako le: vzame se rumenega voska in toliko čiste smole, zraven tudi toliko terpentina, k temu še se na en funt, to je, če vse te tri reči en funt tehtajo, en lot loja ali masti pridene, da se vse vkup na žrjavici stopi, potem se v mrzlo vodo v skledo vlije, in z rokami štručice naredijo. Kdor noče loja ali masti pridjati, naj vzame več voska. Z mastjo se tudi drevesa mažejo, da jih zajci ne ogledajo, kakor se priporoča; in torej ni škodljivo. Tudi Francozi iz smole in ribje masti tak cepivni vosek delajo.

Ali pa vzemi pol funta smole in tri lote vinskega cveta, stopi oboje na žrjavici, potem pa v kako posodo to mažo spravi, in jo dobro zadelay. Ta maža je za vsako rabo pri sadnem drevju.

Maža za drevesne rane.

I.

Vzame se apna, kravjeka in ilovce vsakega enako, in malo trpentina vmes. Vse to se mora dobro pregnjesti, in s tem se pomažejo rane pri velikih drevesih, kdar se veje odrežejo ali odžagajo, zakaj odsekati jih ne gre, da se še večje rane ne naredijo.

II.

Vzemi apna, kravjeka in mastne ilovce, vsakega enako, zraven je tudi dobro čiste smole in živinske dlake nekoliko djati. Vse to dobro vgnjati in premešaj; tudi ta maža velja za rane velikih dreves.

III.

Vzemi kravjeka in volovske krvi, obojega enako. Po tem suhega apna od starih zidov in pepela iz lesa, spet obojega enako, tako da je tega obojega vkup pol toliko, kakor unih prvih reči. Temu se primeša še en del svisča iz potokov. Suhe reči se drobno stolčejo, skozi sito presejejo, in potem se vse vkup pridno zgnjete. S tem mazilom se drevesne rane tanko pomažejo, po vrhu pa se s prahom iz 6 delov lesenega pepela in 1 dela sožganih kosti ali pa krajde zmešanim ogladi. To pa je treba v suhem vremenu storiti, da se mazilo posuši in ne odmoči. Pri večjih ranah je taka maža čuda dobra; da se pa dalj časa hrani, jo je treba včas z živinsko scavnico oblivati.

IV.

Tudi sam kravjek in ilovca, vsakega pol, je za manjše rane dobro mazilo; da rane ne razpokajo, natečejo in potem trohneti drevo ne začinja; za to jih gre pomazati. Manjše rane tik debela storjene, kadar se ktera veja odreže, ali jo drevo na kak drug način dobi, če se z enim ali drugim mazilom zamažejo, ki so zgoraj navedene, se celo zarastejo.

Kako se drevesa cepijo.

Že poprej je povedano, da se sadje že s tem žlahni, če se sadno drevje presaja, skrbno trebi, okopuje, obrezuje in gnoji. Vendar se naj žlahniši sad s cepljenjem pridela. Cepiti se veli: nežlahno deblo z mladiko ali popkom žlahnega drevesa tako sklenoti in zvezati, da žlahni cep ali po-

pek v vrhove zraste in žlahni sad svojega plemena rodi. Da se to doseže, je treba skrbeti, da se lub divjaka ali nežlahnega debela z lubom žlahnega cepa, to je, obojega zelene kože tako sprimate, da drevji sok v nasajeni cep lahko gre; to pa stori, da se oboje vkup zraste, naj se cepi z nakladom ali prilepljenjem, ali z nasadom, ali v sklad, ali v zavezo, ali v žlep, ali s popkom, ali za kožo itd. Ker je mnogo mnogo načinov cepljenja; poglavitna reč o tem pa je ta, da se lub z lubom ali koža s kožo sprime, ker brez tega ne bo nobeno cepljenje obstalo.

(Dalje pr.)

Kako imamo obrezati mlado drevo pri presajenju.

Navadno je, ko presadimo drevo, da mu nekoliko prirežemo korenine in vrh. Pri jesenskem presajenju se drevesom le korenine prirežejo, vrhne mladike pa še le spomladi, ko začno drevesa muzgo gnati.

Pri spomladanskem presajenju ne porežemo koj korenine in mladike. Namen in vzrok tega, da v jeseni ne porežemo mladike, je v tem, da prirezana mladika lahko v hudi zimi za eno ali dva očesa pozebe in se potem lahko posuši, kar pa spomladi ni se bati.

Vedno imamo paziti, da so korenine in vrh drevesa v pravi primeri, to je, da če je korenina močna, tudi je lahko vrh močen, da so mladike bolj dolge, če je pa korenina revna, le slaba, se morajo ravno tako mladike močno prikrajšati, ker slabotna korenina ne bi bila v stanu, potrebni živež dovaževati tako razprostrtemu vrhu z mnogimi mladikami in treba je toraj le nektare, n. pr. tri mladike pustiti, ktere prikrajšamo na 4 očesa.

Če ima drevo le eno močno ali tako imenovano srčno korenino brez postranskih koreninic, tako so ne prerezavajo, le če je pri presajenju s kopanjem nekoliko ranjena, se gladko prireže.

Nekteri vertnarji povežejo tako korenino s trakom in sicer krogasto in ga nategnejo močno, da v kožo vreže. To prisili korenino, da ona na vsakem kuščarju traka napravi otok iz katerega mnogo majhnih koreninic požene, in to, ker se korenina dobro razprostre, pospešuje rast drevesa.

Če ima drevo srčno korenino in mnogo stranskih koreninic, je treba srčno korenino prirezati na 4—5 palcev druge stranske pa na 6—8 palcev; in vsi poškodovani deli korenine se morejo odstraniti.

Vedno more sadjorejec dobro vse to premisliti, ko presaja drevesca, in ravno tako mora razsoditi, kaki vrh naj bo imelo drevo. Če ima drevesce, ktero presajamo, vrh, ki ima mnogo mladik, treba je vse tiste mladike odstraniti, ki niso pripravne storiti lep vrh drevesu, in 3 ali 4 najlepše in pravnejše mladike pustimo, in ena med temi naj je, če mogoče, ravno v sredi med unimi tremi, in ta, ktera je v sredi se prikrajša ali prireže na 6—7 očes uni pa na štiri.

Vidimo torej, da pri presajenju drevesc lahko tako vrh prirežemo, kakor želimo, da bi potem drevo imelo vrh in podobo. Vedno pa naj bode priporočeno, kar bomo obrezovali, da od spoodej gori prirezujemo da bo rana od dežja in solnca obrnjena in se ložej zaceli. Prav koristno in potrebno je, rane vselej z voskom zamazati.

Ker je včasih tudi že veliko drevo treba presaditi, opomnimo, da to naj se stori po zimi, ko je zemlja zmrzla, da se prst z koreninami prenese, pa veje moramo mu prav močno prikrajšati in jih moremo v pravo primero z korenino staviti.

Slednjič omenimo, da če oreh presajamo, mu moramo stranske veje odrezati, nikoli pa mu ne smemo vrhno mladiko prikrajšati, ker tista rana se mu ne zaceli zavoljo velikega stržena in začne potem les se sušiti. („Gosp. list.“)

Dopisi.

Iz Maribora dné 17. maja. Danes popoldne ob treh se je sošlo v tukajšni čitalnici više 30 štajarskih rodoljubov iz vseh strani slovenskega Štajarja. Namen shoda je bil, da bi se pogovorili zastran programa, kateri bi se naj predložil kandidatom za poslanstvo in katerega bi se po tem naj držali slovenski poslanci. Za predsednika je bil soglasno izvoljen dr. Kočevár, in za perovodja dr. Rapoc. — Dr. Serneć, kteremu je že bilo prej rečeno, da naj sestavi programov načrt, kar je bil tudi prevzel in izvršil, je bral

svoj programov načrt in ker nobenega drugega programa več ni bilo, se je začelo taki posvetovanje od točke do točke, ktero je trajalo više 4 ure. Programove točke so se neke sprejele celo „en bloc“, t. j. brez premembe in besedovanja, neke več ali manj premenjene, neke pa so se celo ovrgle. Glavne točke programa, kterege celega prinesemo prihodnjič, so: Zedinjenje vseh Slovencev v eno kronovino „Slovenijo“, in vpeljanje slovenskega jezika v vse urade in šole.

Po končanem posvetovanju o programu so se postavili kandidati za razne volilne okraje. — K slednjemu se je volil odbor 11 udov, kateremu so izročene vse volilne zadeve.

Iz Boršta 16. maja 1870. Dragi „Slov. Gospodar!“ Ne morem si kaj, da Ti nebi povedal velikega veselja, ktero smo včeraj življali. „Slov. Narod“ je oznanil, da bomo odprli bržansko narodno čitalnico 15. t. m. v Boljuncu, kar se je včerej reš zgodilo. Čuli smo pa že poprej, da nas bodo na ta imeniten dan obiskali rodoljubi iz Trsta in okolice. Nadjali smo se njih, ali glej! kdo bi bil mislil na to množico, ktera je šla samo iz okolice krez Boršt. Ravno se je končal blagoslov in v vasi je bilo vse na nogah, kar je le pri tako lepem dnevu mogoče kakor smo ga imeli včeraj. Naenkrat se zasliši godba in živio-klici in od severa se privali velika množica slovenskih rodoljubov s zastavami, godbo in petjem in to so bili okoličani tržaški. Sprejeli smo jih z velikim veseljem, prav po bratovsko, ter se njim pridružili in se podali v Boljunc, kjer stoji naša novozidana narodna hiša. Ko smo odišli mi iz Boršta, se je že bližala vasi druga množica, ktera je prišla iz Bazovice po tisti poti in ravno iz tistega namena ko prva.

Od vseh krajev so prihajali rodoljubi in narodna društva, ktera smo eno za drugim radostno sprejeli, ter je peljali v našo novo hišo. Okoli sedme ure je odprl č. g. Peršič, kakor prvosednik s svojim navdušenim govorom, kterege je zarad neštevilnih živio-klicov večkrat pretrgati moral, čitalnico. Potem sta govorila še gosp. Cegnar in gosp. Ravnikar (deželni poslanec istrski). Gosp. Cegnar je prebral telegram, v katerem je pozdravila čitalnica ljubljanska svojo novorojeno sestro. Po besedi je bila igra in po igri smo se podali na vrt, kder je igrala godba in razna pevška društva pela. Vsakemu se je lahko bralo na obrazu, da ima polno srce radosti in veselja. Posebno srečne pa so se čutile tržaške rodoljubkinje, kterim je le malokdaj dano, se na zeleni trati veseliti. Oh, dragi „Slov. Gospodar!“ ne morem Ti vse povedati, kar sem vidil, čul in čutil, ker nimam takih izrazov. Le samo toliko ti rečem, da še nikdar tako vesele ure nisem imel. Vse se je čutilo srečno, vse je bilo veselo. Pa kdo bi ne bil vesel? Saj smo imeli vse kar je srce želelo. Luna se mi je zdela večja in bolj svetla kakor navadno, gledala je na nas kakor bi hotela zapeti: „Živi živi rod slovenski, bodi živ na veke!“

Iz Ptujja. (Prizor prve seje okrajnega zastopa.) V staroslavnem Ptujju se vršijo dogodki, kakih ne bi pričakovali pod žulečim jarmom turškega pašinstva, mnogo menje v državi, kder je neurazljiva beseda njegovega veličanstva opetovano račila zagotoviti narodno ravnopravnost vsem pod okriljem avstrijskega orla živočim narodom, toda bivša vlada nam ni privoščila nijene realke, nijene gimnazije, na izlico nam je phala švabske nam se rogajoče učitelje. Ta divja prikazen je pomagala posamnim odpadnikom brezsravno predrznost razvijati in tržiti. Mikavno doni nastavica: ustavna in pravna država, toda nam je bila rdeče jabelko iznotraj prek in prek gnilo, glubo klasje; ugajala je hlepečim po tujih deželah Nemcem pa napuhnenim brkašem Madjarom. — Dne 21. malega travna t. l. zbral se je v prvič okrajni zastop ptujski v neki sobici, kder smo bili natlačeni kakor slaniki natrpani v sodčeku, češ ka mnogo krotkih ovc ima prostor v tesni ovčarnici. Na dnevnem redu je bilo najprvle overovljenje volitev okrajnih zastopnikov; g. dr. Štrafela oglašivši se, nasvetoval je na pregled volitvenih zapisnikov odbor treh zastopnikov, in ker nikdor ni prigovoril, imenoval je dva gospoda pa sebe, čemur se nikdor ni upiral. Bili smo že večkrat pri podobnih prilikah, vendar še nikoli ni bilo slišano, ka bi kdo samega sebe predlagal ali nasvetoval v kak odbor, kar je storil mestni župan dr. Štrafela, rodod iz Markovec, inai Možinov Franček. Sodbo o tem prepuščamo častnemu občinstvu, nam se zdi tak postopek brezsravnost. Vse volitve bile so hipoma odobrene razve onih štireh okrajnih zastopnikov izvoljenih v povolitvi, ktera je prepisana v primeru, kedar nima naznačeno število

čezpolovične večine glasov. Razložbo o tem pridržavši si g. dr. Štr. sam burkvasil je najprvle, ka beseda „skrutin“*) pomenja samo štetev glasov, a ne tudi volitev, voljenje, kar v zakonu točke same razjasnjuje, in kar sta mu razve okrajnega glavarja tudi gg. dr. Ploj in dr. Gršak do jedra raztolmačila, kaj bi neki pomagalo, če beseda „skrutin“ ne bi imela drugega poména nego li izročene glasove šteti in vzpet šteti, je li menda volilni listki rastejo v piskru kakor za deževnega vremena gobe na sprhnelem štoru? inai večkrat ponavljano štetje ne bi imelo pomena. Takisto vsi drugi prigovori bili so na sredi otli, okoli kraja pa jih nič ni bilo, ne premogši nikakšega držala in naslonila razve edine zaslepljene črne strasti; če se je postavimo očitovale, ka je volitev bila razpisana na popoldne, treba bi se bilo pred oglasiti, nikar po dovršeni volitvi. Kljubu vsem pojasnilom došlo je do glasovanja v tej-le obliki: kdor je za uničenje omenjenih volitev, vstani; vstalo je najprvle 16 zastopnikov, in še le prece pozneje, menda na kak namig, štirje kmetovi, vsled česar je nastala večina na nasprotniški strani zrušivša volitev 4 zastopnikov iz občinske skupine. Odločivši kmetje pozneje poprašani, zakaj so vstali, rekli so: da ne bi trebalo druge volitve. Tako se postopa na Slovenskem, pred tremi leti je tudi bila povolitev, in obveljala je, letos pa ne. Kde je miselstvo, kde doslednost, kde poštovanje zakonov? Vedeti je, ka se je volitev vršila v povse pravilnem redu brez najmenše oblične pogreške, kar je tudi vojvodinski poverjenik sam že volitveni den in dne 21. mal. travna potrdil, vendar vse to ni imelo vrednosti, kakor se je mestnemu županu račilo, tako so mu oprode kmali, mene menda, ka je vse najčistejša kapljica hohljajoča iz njegovega govorila. To glasovanje ovaja gosto mračnost pod tmečimi lebanjami raznih bitij, obogatevših iz krvavih žuljev slovenske dlani, ne mogočih več previditi, kar je pravo, kar krivo. Na tolikem vrhoči konje pase nemškutarska pravnost in omika. Vemo, ka so okrajni zastopi samoodločivni, vendar ne moremo si misliti, ka bi deželni odbor in pa namestništvo moglo pritrčiti tako v nebo kričečemu brezpravju, in če bi navedeni sklep obveljal, ukinoti bi se moralo vse pravno društvo, ter nastopilo brezredje, skrajne krivičnosti, razboji in poslednjič razdor vse človečnosti, svet, konči v okolji nemškutarskem spre-menil bi se v zverinjak najlakotnejših strupnikov. Povemo pa naravnoč, ka bodemo svetovali ptujski okolici opustiti kupovanje pri štacunarjih sovražnih Slovincem, raztrobivši jih imena očitno po časnikih, zakaj bi Slovenec krmil in mastil nasprotnike hoteče še nadalje sisati naš narod nalik mori, ter mu delati na ponižanje in uničenje slovenskega govora in narodnosti. Vzpet dokaz, kako silno in naglo nam je delati, da si priborimo zedinjeno Slovensko. Odtod nauk, ka naš navadni seljak ni za taka društvovanja, ne more in ne ve se kretati**); nego treba je, zročiti zastop, zanesljivim slovenskim razumnikom, ki umejo in hočejo dolžnost dolgočjo narodu dostojno vršiti. Oča Leskovšek, slovenski zleženik, nagnovši si obilno blaga delavnimi rokami slovenskega ljudstva, vstal je zoper narodno stran, tudi g. dr. Štrafela se je med nami odvetnikuje tvarno okrepil, pa itak na vse kripilje ovira napredek svojih rojakov. Take zgodbe si je treba začrknoti železnim pisalom zbog bodočih volitev in drugih vzrokov. Po glasovanji je razumnništvo narodne stranke naznanivše, ka v takem društvu, kder se ne priznava pravo in zakonitost, ne more sodelovati, šlo zapustivše kurnik okrajnega zastopa, a mahoma sklenolo tegobo sestaviti in odposlati v Gradec. — Čuda, isti den je prinesla graška „Tagespošta“ pod napisom „Grossmuth?“ sestavek, kder javlja, ka je bivši odbor okrajnega zastopa pred razhodom glasoval svojemu prvosedniku srebrno namizje (servis) v vrednosti nekoliko stotin goldinarjev, da si odbor ima samo vvršilno, nikar pa sklepavno in določevalno moč, ktera poslednja je samič lastnost vsega zastopa. Dragi moj Slovenec ptujskega okraja! je li še izdaj ne znaš, kdo je tvoj prijatelj, a kdo slepar naših ljudi in motnik zdravih nazorov? jeli ti zato plačnješ odstotke, da bi se prvosedniku okrajnega zastopa miza srebrninoj pokrivala? — Bratje! v kratkem bo treba

*) Koristno se mi zdi g. dru. povedati, ka se čteje: scrutor, nikar škutor, kakor nam je račil čteti, ka zabavni slovar nima dokazavnega ugleda, in ka scrutinium po Kirschiji pomeni način, glasove pri volitvi zbirati ne oziraje se na to, kdo glas daje. Pis.

**) Nek pristuren oča je sedel, naj se je glasovalo za nas ali proti nam, zborovanje še jim je nov svet, toliko bolje, ako rabijo zvitosti.

sopet na borišče, ne dajte se več za nos voditi svojim nasprotnikom, poslušajte svoje iskrene prijatelje, kateri imajo srce, um in kri za vas in za slovenski narod, kateri velike daritve za vas darujejo, kateri za vas živijo. Naposled še vas resno opominjam, nikomur ne verjemite, kdor ne vé z vami v slovenskem jeziku govoriti, zato ne, ker ne vede vašega lepega govora ne more ga ljubiti, nego érti ga, in s tem vas in vašo narodnost, vas pa hoče rabiti na svoj hasek in vašo pogubo. Slovenci! pametno in pazljivo.

Politični ogled.

Njih Veličanstvo cesar je dovolil, da se sme na Krakovskem vseučilišču učiti v poljskem jeziku, upati je zato, da bodo tudi drugi avstrijski Slovani dobili svoja vseučilišča, posebno pa se govori, da se vlada pogaja s českimi prvaki zastran vseučilišča v Pragi, na katerem bi se naj vpejal tudi česki učni jezik poleg nemškega.

Nj. Velič. cesar je g. b. Kollar-ja, dozdajnega namestnika v Česki, službe odstavil in mesto njega imenoval knjeza Dietrichstein-Mensdorf-a.

Grof Potočki je zdaj v Pragi in se pogaja s českimi voditelji. Pravi se, da bode od českih voditeljev tirjal trdne obljube, da Čehi naj pridejo v državni zbor.

Smolka se je tudi podal v Prago. Želeti bi bilo, da bi se v Pragi popolnoma porazumel s Čehi tako, da bi Poljaki in Čehi solidarno postopali, ker po tem se je tudi za nas nekaj nadjati.

Slišati je, da je državnim pravnikom ministerstvo ukazalo, da morajo ostro vršiti tiskovno policijo.

Dunajski mestni zbor se je po nasvetu odbornika Ebersberga ostro izrekel proti imenovanju g. Widdmana za ministra.

Iz drugih držav nimamo za zdaj nič važnega poročati. Iz Francoske še zmirom prihajajo glasi o malih neredih, v Španiji še zmirom iščejo kralja. V Rimu so je 14. t. m. začelo posvetovanje o papežovi nezmotljivosti, katero bo trajalo pre do binkošti, in da se je oglasilo 100 govornikov proti nezmotljivosti; v Italiji še zmirom neutrudljivo delajo republikanci, in zarad tega se je celo zaprlo vseučilišče v Neaplu; v Portugalu se tudi meša; v Londonu so sramotno izvrgli avstrijske državne papire iz zapisnika kurzov; v Carigradu so suspendirali na en mesec list, ki je pisal proti Papežu.

Novičar.

Robleg Franc, 37 let star, posestnik in mesar v Žavcu je 16. t. m. po kratki bolezni umrl. Ker je bil prav iskren rodoljub, je Slovenija v njem zgubila vernega sina in slovenski narod velikega podpornika. Bog mu daj večni pokoj.

(P. n. udje mariborske čitalnice.) Že enkrat naznanjena volitev predsednika in dveh odbornikov se je zarad male udeležitve preložila na petek 20. t. m. ob osmi uri zvečer.

Namestnik predsednika.

(Postave zarad rabe slovenskega jezika) v uradnih za Kranjsko cesar spet ni potrdil, čeravno jo je lanski kranjski zbor drugič sklenol. Ker je sklep Njih Veličanstva že od 30. aprila, se more misliti, da bitka ta osoda je še maslo Giskrovo in Herbstovo, kajti navajajo se isti razlogi kakor prvokrat.

(Za načelnika v okrajni odbor v Šmarju pri Jelšah) je bil 11. t. m. izvoljen g. dr. Vošnjak, za namestnika g. Ant. Nagi, šmarski župan, za odbornike pa gg. Franc Skaza, Anton Kartin, trgovec, J. Ipavec, lemlerski župan, Karl Jagodic, gostilničar v Šmarju in Josip Grabler, ponkovski župan, vsi vrli narodnjaki. Živel volilci!

(Gosp. prof. dr. Krek) v Gradcu je dobil pred kratkim tudi dekret, po katerem je imenovan za izpraševalca gimnazijskih kandidatov iz slovenske filologije.

Velika letošnja zima) je tudi po Pruski in Saksonski strašno mnogo kvara napravila, kar se še le zdaj naj bolj kaže. Angleška pšenica je tamo celo pozebla.

Poslano.

Iz Sitarovec 9. vel. travna. — V 15. listu „Slov. Gospodara“ so malonedeljski volilci v okrajno ljutomersko zastopništvo izkričani, kakor da bi res že polni bili nemškutarije, da bi ti prismojenci tamkaj volili naroda nasprotnike, in se za tega voljo sirovo obnašali. V tistem sestavku je njim nek pisatelj iz Ljutomera imena dajal, kakor: „da niso ne ptič ne miš, za ktere še vedeli nismo da živijo“ itd. Ne vemo kaj je bolj sirovo: ali pisatelj s svojo pisarijo, to bodo pošteni bralci sami spoznali, ali pa mi volilci, kateri smo svojih obilnih težav od vseh strani zavedni v okrajno zastopništvo svobodno voliti hoteli moze, kateri bi tamkaj za nas in za naše pravice govorili. Zato smo volili moze, ktere poznamo in od katerih smo mislili, da nam bodo koristili in bodo za nas. Vi nam očitete naše talente v žepu, mi vam pa moramo odkritosrečno povedati, da jih nimate ne v glavi ne v žepu. Zategadel vam svetujemo: pustite raji časnikaško črčkarijo in psuvanje in tačas lepo oskrbite svoj dvor. Želimo vam toraj mnogo talentov, ne samo v glavo, temuč tudi — v žep; in za gotovo povemo: Kakor vi nam, tako vselej mi vam. *)

And. Filipič, obč. predstojnik; Mih. Topolnik, Arni Rantaša, srenj. predst., Jožef Zupanec, župan, Anton Muhič, volilci za okrajno zastopništvo Male nedelje.

*) Zdaj pa naj bo o tem zadost rečeno.

Vredništvo.

Tržna cena pretekli teden.	V Varaždinu		V Mariboru		V Celju		V Ptiju	
	fl.	k.	fl.	s.	fl.	k.	fl.	k.
Pšenice vagan (drevenka)	4	70	5	—	5	20	4	85
Rži	3	60	3	45	3	60	3	75
Ječmena	3	—	0	00	3	65	3	30
Ovsa	2	10	2	45	2	50	2	60
Turšice (koruze) vagan	3	45	3	45	3	40	3	75
Ajde	2	90	3	10	3	—	2	80
Prosa	3	—	2	40	3	50	2	30
Krompirja	2	—	1	70	1	80	1	85
Govedine funt	—	21	—	26	—	24	—	25
Teletnine	—	22	—	26	—	24	—	26
Svinjetine črstve funt	—	26	—	26	—	24	—	26
Drv 36" trdih seženj (Klafter)	9	—	—	—	8	50	11	—
" 18"	—	—	5	60	0	00	—	—
" 36" mehkih "	4	—	—	—	6	20	8	50
" 18"	—	—	4	—	—	—	—	—
Oglenja iz trdega lesa vagan	—	80	—	60	—	50	—	70
" " mehkega "	—	50	—	50	—	45	—	60
Sena cent	3	—	2	60	1	90	2	70
Slame cent v šopah	2	—	1	60	0	95	1	60
" " za steljo	1	40	1	30	0	85	1	15
Slanine (špeha) cent	38	—	42	00	40	—	40	—
Jajec šest za	—	10	—	10	—	10	—	10

Cesarski zlat velja 5 fl. 86 kr. a. v.

Ažijo srebra 121.65.

Narodno drž. posojilo 95.50.

Loterijske srečke.

V Trstu 14. maja 1870: **15 61 84 35 51**

Prihodno srečkanje je 28. maja 1870.

Hranilnica

občine mesta Brežic.

Hranilnica občine mesta Brežic, ktera je od c. kr. namestnije v Gradcu 6. prosenca 1870 št. 15844 dovoljena, začne svoje opravke

meseca junija 1870.

Od konca bode uradni dan vsak pondeljek v mestni hiši od 8. do 11. dopoldne, razun tistih pondeljkov, na ktere pade praznik ali sejem v Brežicah. Ta dan se bodo denarji sprejemali in nazaj plačevali, in tudi druga opravila dovrševala. Od denarjev, kateri se v hranilnico vložijo, se bode 5 od 100 obresti plačevalo, od razposojenih denarjev pa 6 od 100-obresti jemalo.

Za varnost vložnih denarjev je občina Breškega mesta za 10.000 gld. svojega nepremakljivega premoženja zastavila.

Ravnateljstvo

hranilnice občine breškega mesta.